Flere oppgaver for tekstbehandling, ordlister og Pandas Avansert kurs ved Folkeuniversitetet

Tekstbehandling

Oppgave 1 Lipogram

I 1939 tok forfatter Ernest Vincent Wright på seg utfordringen å skrive en hel roman uten å bruke bokstaven "e". Boken heter *Gadsby* og er over 50 000 ord lang! Tekster som unngår en spesiell bokstav kalles et *lipogram* og det å unngå bokstaven "e" er spesielt vanskelig siden det er den mest brukte bokstaven i engelsk. La oss bruke Python til å teste en bit av *Gadsby* og dobbeltsjekke at Wright ikke har sneket inn noen "e"-er.

- a) Lagre første avsnitt av *Gadsby* i en variabel ved å kopiere koden under:
- gadsby_avsnitt = """If Youth, throughout all
   history, had had a champion to stand up for it;
   to show a doubting world that a child can
   think; and, possibly, do it practically; you
   wouldn't constantly run across folks today who
   claim that "a child don't know anything." A
   child's brain starts functioning at birth; and
   has, amongst its many infant convolutions,
   thousands of dormant atoms, into which God has
   put a mystic possibility for noticing an adult'
   s act, and figuring out its purport"""
- b) Bruk in operatoren til å sjekke om bokstaven 'e' finnes i avsnittet. Skriv ut resultatet til terminalen

c) BONUS: Den andre mest vanlige bokstaven i engelsk er bokstaven "a". Bruk en for-løkke til å løkke over hver bokstav i teksten og sjekk om det er en 'a'. Opprett en variabel som teller antall 'a'-er i teksten ved å øke med 1 hver gang en bokstav er 'a'.

```
Løsning oppgave 1 Lipogram
 \mathbf{a}
    gadsby_avsnitt = """If Youth, throughout all
       history, had had a champion to stand up for it;
       to show a doubting world that a child can
       think; and, possibly, do it practically; you
       wouldn't constantly run across folks today who
       claim that "a child don't know anything." A
       child's brain starts functioning at birth; and
       has, amongst its many infant convolutions,
       thousands of dormant atoms, into which God has
       put a mystic possibility for noticing an adult'
       s act, and figuring out its purport"""
 b)
    if "e" in gadsby_avsnitt:
     print("Jeg fant en e!")
    else:
     print("Ingen e!")
 \mathbf{c}
    antall_a = 0
    for bokstav in gadsby_avsnitt:
     if bokstav == "a":
        antall_a += 1
 4
   print(antall_a)
```

Oppgave 2 Oversette en sangtekst

Det er kanskje litt delte meninger om hvorvidt man burde oversette sangtekster eller ikke. Disney-sanger blir gjerne oversatt, slik at omtrent samme tekst finnes både på norsk og engelsk (og en hel del andre språk), men ordlyden kan være litt forskjellig.

Her skal vi se på et utdrag av den engelske og norske teksten av «Circle of Life» / «En sirkel av liv», og sammenligne linje for linje hva som faktisk blir sunget. Vi skal jobbe oss fra to strenger, en for den engelske teksten og en for den norske, til et program som skriver ut teksten, linje for linje, annenhver gang på norsk og engelsk.

a) Du kan lage strenger som går over flere linjer, dvs. inkludert linjeskift, med å bruke *triple* fnutter, slik:

```
tekst_engelsk = """ ...

...

...

...

...
```

Lag to variabler, f.eks, tekst_engelsk og tekst_norsk som inneholder henholdsvis

```
In the circle of life
It's the wheel of fortune
It's the leap of faith
It's the band of hope
'Til we find our place
On the path unwinding
In the circle, the circle of life
```

og

I en sirkel av liv, Den som favner alt. Alt fra sorg og savn til kjærlighet.

```
Der vi finner vår plass
På den vei vi vandrer.
I en sirkel, en sirkel av liv.
```

Skriv de ut for å sjekke at programmet ditt fungerer så langt.

- b) Bruk splitlines for å dele opp teksten linjevis, og legge innholdet i en liste. Lag en liste for hvert språk, f.eks. linjer_engelsk og linjer_norsk .
- c) Skriv først ut inneholdet i den ene listen. Lag en løkke som itererer over listen som inneholder sangteksten på engelsk og skriver ut sangteksten linje for linje.
- d) Utvid løkken fra forrige deloppgave slik at når en linje er skrevet ut på engelsk, så følger den norske oversettelsen etterpå. Her kan du bruke zip-funksjonaliteten, altså skrive (f.eks.)

Du skal altså fylle inn det som mangler inni løkken, slik at utskriften på skjermen blir seende slik ut:

```
In the circle of life
I en sirkel av liv,
It's the wheel of fortune
Den som favner alt.
...
```

Løsning oppgave 2 Oversette en sangtekst

```
a)

tekst_engelsk = """In the circle of life

It's the wheel of fortune
```

```
It's the leap of faith
   It's the band of hope
   'Til we find our place
   On the path unwinding
   In the circle, the circle of life"""
   tekst_norsk = """I en sirkel av liv,
  Den som favner alt.
  Alt fra sorg og savn
  til kjærlighet.
  Der vi finner vår plass
  På den vei vi vandrer.
  I en sirkel, en sirkel av liv."""
16
  print(tekst_engelsk)
17
  print("")
  print(tekst_norsk)
b)
   linjer_engelsk = tekst_engelsk.splitlines()
linjer_norsk = tekst_norsk.splitlines()
 \mathbf{c})
for linje in linjer_engelsk:
print(linje)
d) Samlet program, der vi har tatt bort alle utskrifter bortsett fra den helt
   siste:
   tekst_engelsk = """In the circle of life
  It's the wheel of fortune
  It's the leap of faith
  It's the band of hope
  'Til we find our place
  On the path unwinding
   In the circle, the circle of life"""
   tekst_norsk = """I en sirkel av liv,
```

```
Den som favner alt.
   Alt fra sorg og savn
11
   til kjærlighet.
   Der vi finner vår plass
   På den vei vi vandrer.
   I en sirkel, en sirkel av liv."""
15
16
   linjer_engelsk = tekst_engelsk.splitlines()
17
   linjer_norsk = tekst_norsk.splitlines()
18
19
   for eng, nor in zip(linjer_engelsk, linjer_norsk):
20
       print(eng)
21
       print(nor)
22
       print("")
23
```

Oppgave 3 Tacofredag til torsdag

Stian har et program for å automatisk sende epost til sine kollegaer for å invitere til sammenkomster. For å invitere til fredagstaco skrev han en invitasjon inn i en tekststreng slik:

```
invitasjonstekst = """

Hei alle! Førstkommende fredag har alle som ønsker
    muligheten til å bli med på årets første
    fredagstaco!

Spør du meg så finnes ingen bedre måte å feire
    fredagen på enn med taco!!

Vi sees (forhåpentligvis) på fredag,

Stian
"""
```

Etter å ha skrevet inn teksten fant Stian ut at fredag ikke passer bra fordi det overlapper med vaffelkvelden til en kollega. Han vil derfor modifisere invitasjonen slik at det står torsdag i stedet for fredag.

- a) Lim invitasjonsstrengen over inn i en Python fil
- b) Bruk replace til å bytte ut alle steder det står "fredag" med "torsdag"

i invitasjonsteksten.

c) Skriv ut den nye invitasjonen til terminalen

```
Løsning oppgave 3 Tacofredag til torsdag
 \mathbf{a}
   invitasjonstekst = """
   Hei alle! Førstkommende fredag har alle som ønsker
        muligheten til å bli med på årets første
       fredagstaco!
   Spør du meg så finnes ingen bedre måte å feire
       fredagen på enn med taco!!
   Vi sees (forhåpentligvis) på fredag,
    Stian
 b)
   ny_invitasjonstekst = invitasjonstekst.replace("
       fredag", "torsdag")
 \mathbf{c})
   print(ny_invitasjonstekst)
    Hei alle! Førstkommende torsdag har alle som ø
       nsker muligheten til å bli med på årets første
       torsdagstaco!
    Spør du meg så finnes ingen bedre måte å feire
       torsdagen på enn med taco!!
    Vi sees (forhåpentligvis) på torsdag,
    Stian
```

Oppgave 4

Vi har fått tilsendt en liste med middagsretter gjennom en chattetjeneste og har kopiert den rett inn i Python under variabelen middagsliste:

```
middagsliste =
'"laks_og_ovnsbakte_grønnsaker","gulrotsuppe","
  kyllingwok","mossaka","spansk_gazpacho","quiche","
  fylt_paprika","hamburgere","sushi","
  kylling_med_potet-_og_tomatsalat","gyoza","
  meksikansk_taco","linsesuppe","tortelloni","pizza
  ","potet-_og_purresuppe","soyamarinert_laks","
  spanske_kjøttboller","lammegryte","steambuns","ø
  rret_med_quinoasalat","shepherds_pie","tomatsuppe
  ","helstekt_kylling","kremet_pasta_med_ørret","
  kylling-_og_sopprisotto","enchiladas","
  vegetarisk_thaigryte","asiatisk_kyllingsalat","
  ungarsk_gulasj","kylling_tikka_masala"'
```

Dessverre er den uoversiktlig å lese, og det vil vi gjøre noe med. Resultatet bør se slik ut:

```
asiatisk kyllingsalat
   enchiladas
2
   fylt paprika
   gulrotsuppe
   gyoza
5
   hamburgere
6
   helstekt kylling
7
   kremet pasta med ørret
8
   kylling med potet- og tomatsalat
9
   kylling tikka masala
10
   kylling- og sopprisotto
11
   kvllingwok
12
   laks og ovnsbakte grønnsaker
13
   lammegryte
14
   linsesuppe
15
   meksikansk taco
16
   mossaka
17
```

```
pizza
18
19
   potet - og purresuppe
   quiche
20
   shepherds pie
21
   soyamarinert laks
22
   spansk gazpacho
23
   spanske kjøttboller
24
   steambuns
25
   sushi
   tomatsuppe
27
   tortelloni
28
   ungarsk gulasj
29
   vegetarisk thaigryte
30
   ørret med quinoasalat
31
```

- a) Bruk string-funksjonen .split() for å skille hver middagsrett ut i en liste.
- b) Bruk en løkke til å gå gjennom hver middagsrett i lista og bruk replace til å bytte ut alle understreker med mellomrom i middagsrettene. Fjern også alle anførselstegn.
- c) Sorter lista med funksjonen sorted.
- d) Slå sammen lista med ''.join(middagsretter) (modifiser så det funker slik du ønsker).
- e) Skriv den nye versjonen av middagsrettlista til fil *middagsretter.txt*.

```
a)
  middagsretter = middagsliste.split(',')
b)
```

```
for indeks in range(len(middagsretter)):
    middagsretter[indeks] = middagsretter[indeks].
        replace('_', ' ')
    middagsretter[indeks] = middagsretter[indeks].
        trim('"')

c)

middagsretter = sorted(middagsretter)

d)

middagsretter = '\n'.join(middagsretter)

e)

with open("middagsretter.txt", "w") as f:
    f.write(middagsretter)
```

Ordlister

Oppgave 5 Verdens høyeste fjell

I denne oppgaven skal vi øve oss litt på geografi, og litt på bruk av oppslagsverk. Vi skal bruke et eksisternede oppslagsverk og trekke ut informasjon fra dette, der vi igjen kommer til å lage nye oppslagsverk for å skrive ut informasjonen på en hensiktsmessig måte.

Du kan ta utgangspunkt i følgende kode – kopier denne over til øverst i programmet ditt:

```
"K2" : {"høyde" : 8611, "land" : ["
5
                       Pakistan", "Kina"]},
                    "Kangchenjunga" : {"høyde" : 8586, "
6
                       land" : ["Nepal", "India"]},
                    "Lhotse" : {"høyde" : 8516, "land" : [
7
                       "Nepal", "Kina"]},
                    "Makalu" : {"høyde" : 8485, "land" : [
8
                       "Nepal", "Kina"]},
                    "Manaslu" : {"høyde" : 8163, "land" :
9
                       ["Nepal"]},
                    "Mount Everest" : {"høyde" : 8848, "
10
                       land" : ["Nepal", "Kina"]},
                    "Nanga Parbat" : {"høyde" : 8126, "
11
                       land" : ["Pakistan"]},
12
                    }
```

Dette er en oversikt over verdens 10 høyeste fjelltopper, deres høyde (i meter over havet) og hvilke land disse ligger i.

- a) Lag et nytt tomt oppslagsverk, etter_høyde. Gå igjennom elementene i fjelltoppinfo og overfør relevant informasjon til etter_høyde slik at denne får høyde som nøkler og navn på fjelltoppene som elementer.
- b) Lag en sortert liste over alle høydene ved å *kaste* etter_høyde.keys() til en liste, som du deretter sorterer. Bruk denne til å skrive ut alle fjelltoppene etter høyde, slik:

```
Fjelltopper etter høyde:
Mount Everest (8848 moh.)
K2 (8611 moh.)
...
```

c) Lag et nytt oppslagsverk som angir hvilke fjelltopper som ligger i hvilket land, dvs. har land som nøkler og lister over hvilke fjell som ligger i hvert land som elementer. Skriv disse ut, omtrent slik:

```
Fjelltopper etter land:
Nepal: Annapurna I, Cho Oyu, Dhaulagiri I, ...
...
```

d) Til slutt vil vi skrive ut hvilket fjell som er det høyeste i hvert land (av de som er med i oversikten over).

Lag en løkke som går igjennom hvert land (du kan bruke etter_land. keys()). For hvert land skal du gå igjennom alle landene som ligger i dette landet, og bruke fjelltoppinfo til å finne ut hvor høyt hvert fjell er. Finn en måte å sammenligne disse på, slik at du finner ut hvilket fjell som er høyest for hvert land.

Skriv ut resultatet omtrent slik:

```
Det høyeste fjellet i Nepal er Mount Everest (8848 moh.)
```

```
Løsning oppgave 5 Verdens høyeste fjell
  \mathbf{a}
    etter_høyde = {}
    for fjelltopp in fjelltoppinfo.keys():
         høyde = fjelltoppinfo[fjelltopp]["høyde"]
         etter_høyde[høyde] = fjelltopp
 \mathbf{b})
    høyde_sortert = list(etter_høyde.keys())
    høyde_sortert.sort(reverse=True)
    print("Fjelltopper etter høyde:")
 5
 6
    for høyde in høyde_sortert:
                   {etter_høyde[høyde]} ({høyde} moh.)"
         print(f"
  \mathbf{c})
```

```
etter_land = {}
2
3
   for fjelltopp in fjelltoppinfo.keys():
        liste_over_land = fjelltoppinfo[fjelltopp]["
          land"]
        for land in liste_over_land:
            if land in etter_land.keys():
                etter_land[land].append(fjelltopp)
            else:
9
                etter_land[land] = [fjelltopp]
10
11
   print("Fjelltopper etter land:")
12
13
   for land in etter_land.keys():
14
        print(f" {land}:", ", ".join(etter_land[land
15
          ]))
\mathbf{d}
   for land in etter_land.keys():
       høyeste_høyde = 0
       høyeste_fjell = ""
3
        for fjelltopp in etter_land[land]:
5
            høyde = fjelltoppinfo[fjelltopp]["høyde"]
            if høyde> høyeste_høyde:
                høyeste_høyde = høyde
                høyeste_fjell = fjelltopp
9
10
       print(f"Det høyeste fjellet i {land} er {hø
11
          yeste_fjell} ({høyeste_høyde} moh.)")
```

En annen god (men mer avansert) løsning her er å legge svaret på a) inn i en funksjon, sende med liste over aktuelle land som et argument og returnere det høyeste fjellet samt høyde.

Oppgave 6 Morsekode

I denne oppgaven skal du bruke løkker og oppslagsverk til å lage din egen morseoversetter som tar inn en beskjed i vanlige bokstaver og skriver ut bedskjeden med morsetegn.

Kodesnutten under oppretter et oppslagsverk som lagrer halve morsealfabetet slik at bokstavene er nøkler og morsetegnene er verdier:

- a) Finn en oversikt over morsealfabetet (f.eks: https://no.wikipedia. org/wiki/Morsealfabetet#Tegnsettet) og fyll inn resten av alfabetet i oppslagsverket
- **b**) Bruk **input** til å be brukeren om en beskjed og lagre resultatet i en variabel, beskjed
- c) Opprett en tom tekststreng kodet_beskjed ='' som vi skal bruke til å lagre morsekoden.
- d) Nå skal vi printe ut hver bokstav i beskjeden for seg selv. For å gjøre det kan vi bruke en for-løkke. Bruk kodemønsteret for bokstav in beskjed for å iterere gjennom hver bokstav i beskjeden og print ut variabelen bokstav for hver iterasjon.
- e) Neste steg er å faktisk kode beskjeden. Bruk betingelsen if bokstav in morsekode inne i løkka for å sjekke at en bokstav finnes i morsealfabetet. Dersom den gjør det skal du slå opp i morsekode-oppslagsverket for finne rett morsetegn og legge det til kodet_beskjed HINT: kode +=morsekode[bokstav]
- f) Hvis beskjed inneholder en bokstav som ikke finnes i morsealfabetet kan vi ikke oversette den. Bruk en else blokk til å legge til bokstav til kodet_beskjed dersom bokstav ikke finnes i morsekode.
- g) Skriv ut den morsekodete beskjeden etter løkka.

- h) Test programmet ditt. Skriv for eksempel inn beskjeden 'hei'. Finner du noen svakheter eller mangler med programmet? Skriv dem ned før du går videre.
- i) Et problem med programmet vi har laget er at det ikke er mellomrom mellom morsetegnene. Det gjør det vanskelig å se når et tegn starter og slutter. Fiks dette problemet ved å legge til et mellomrom etter hvert morsetegn.
- j) Et problem med programmet nå er at er vanskelig å skille mellom ord siden mellomrom nå brukes både for å skille mellom ord og bokstaver. I morsekode bruker man derfor dobbelt mellomrom for å skille mellom ord. For å fikse dette trenger du en ekstra betingelse som sjekker om bokstav er et mellomrom. Dersom det er tilfelle skal du legge til to mellomrom til kodet_beskjed. HINT: bruk elif
- **k**) Test programmet ditt med å skrive inn "python er kult!" og sjekk at du får et output som ligner dette:

```
Skriv en beskjed: python er kult!
Morsekode:
.--. -.- - . . . -. - . . . - !
```

Gratulerer! Du har nå en helt egen morseoversetter

1) **BONUS:** Kom du på noen andre svakheter/forbedringsmuligheter i oppgave g)? Prøv å utvide programmet ditt til å bli så robust som mulig. Forslag til forbedringer kan være: Hva gjør du hvis en bokstav er "-" eller "."? Hva med tall eller andre spesialtegn?

```
Løsning oppgave 6 Morsekode
```

```
a)

morsekode = {

    'a':'.-',

    'b':'-...',

    'c':'-.-.',

    'd':'-...',
```

```
'g':'--.',
10
11
12
13
         'n':'-.',
15
16
         'p': '.--.'
17
18
19
21
23
24
25
         'y': '-.--',
26
         'z': '--..'
27
28
\mathbf{b})
    beskjed = input('Skriv en beskjed: ')
 \mathbf{c})
    kodet_beskjed = ''
\mathbf{d}
for bokstav in beskjed:
print(bokstav)
 \mathbf{e})
for bokstav in beskjed:
```

```
if bokstav in morsekode:
    kodet_beskjed += morsekode[bokstav]

f)

else:
    kodet_beskjed += bokstav

g)

print(kodet_beskjed)

h)

Skriv en beskjed: hei
......
```

Det blir ingen mellomrom mellom bokstavene, så det er vanskelig å se når en bokstav starter og slutter.

I tillegg kan du finne andre svakheter:

• Programmet ignorerer store bokstaver

kodet_beskjed +=

- Hvis noen skriver et punktum i bedskjeden siden blir det ikke oversatt og kan forveksles med bokstaven "e"
- Hvis noen skriver en bindestrek i bedskjeden kan det forveksles med "t"

```
i)

for bokstav in beskjed:
    if bokstav in morsekode:
        kodet_beskjed += morsekode[bokstav]
        kodet_beskjed += ' '
else:
        kodet_beskjed += bokstav

j)

for bokstav in beskjed:
    if bokstav == ' ':
```

```
elif bokstav in morsekode:
             kodet_beskjed += morsekode[bokstav]
             kodet_beskjed += ' '
        else:
             kodet_beskjed += bokstav
\mathbf{k}
    morsekode = {
1
        'a':'.-',
        'b':'-...',
        'c':'-.-.',
4
        'd':'-..',
5
        'e':'.',
        'f':'..-.',
        'g':'--.',
        'h':'....',
        'i':'..',
10
        'j':'.---',
11
        'k':'-.-',
12
        '1':'.-..',
13
        'm':'--',
14
        'n':'-.',
15
        '0': '---'
16
        'p': '.--.'
17
        'q': '--.-'
18
        'r': '.-.',
19
         's': '...',
20
        't': '-',
21
        'u': '..-',
        'v': '...-',
23
        'W': '.--',
24
        ^{1} \times ^{1} : ^{1} - . . - ^{1}
25
        'y': '-.--'
26
        'z': '--..'
27
28
    beskjed = input('Skriv en beskjed: ')
30
    kodet_beskjed = ''
31
32
```

```
for bokstav in beskjed:
        if bokstav == ' ':
             kodet_beskjed += ' '
        elif bokstav in morsekode:
             kodet_beskjed += morsekode[bokstav]
37
             kodet_beskjed += ' '
38
        else:
39
             kodet_beskjed += bokstav
40
41
   print(kodet_beskjed)
    Skriv en beskjed: python er kult!
 1)
   morsekode = {
       'a':'.-',
        'b':'-...',
        'c':'-.-.'
        'd':'-..',
        'e':'.',
6
        'f':'..-.',
7
        'g':'--.',
        'h':'....'
9
11
        'k':'-.-',
12
        '1':'.-..',
13
        'm':'--',
14
        'n':'-.',
15
        '0': '---'
16
        'p': '.--.'
17
        'q': '--.-'
        'r': '.-.',
19
        's': '...',
20
        't': '-',
21
        'u': '..-',
22
        ^{1} \vee ^{1} : ^{1} \dots ^{-1}
23
        'w': '.--'
```

```
'x': '-..-',
       'y': '-.--',
       'z': '--..',
27
28
29
   beskjed = input('Skriv en beskjed: ')
30
   kodet_beskjed = ''
31
32
   for bokstav in beskjed:
       if bokstav == ' ':
            kodet_beskjed += ' '
35
        elif bokstav == '.':
36
            kodet_beskjed += '"."'
37
        elif bokstav == '-':
38
            kodet_beskjed += '"-"'
39
       elif bokstav.lower() in morsekode:
40
            kodet_beskjed += morsekode[bokstav.lower()
            kodet_beskjed += ' '
42
       else:
43
            kodet_beskjed += bokstav
44
45
   print(kodet_beskjed)
```

Pandas